

які допоки ще не стали альтернативою, проте вже є доповненням до класичних паперових грошей і грошей, виготовлених із дорогоцінних металів або забезпечених ними та/або іншими матеріальними цінностями [4, с. 53]. Сьогодні, в умовах нестабільності світової економіки, зміни суспільних настроїв, недовіри до фінансових установ, зростає інтерес до автономних інноваційних фінансових систем. Мова йде про криптовалюти, які були створені для виключення зовнішнього регулятора з процесу електронних платежів [5]. Відповідно, наука фінансового права розвивається, зокрема, у зв'язку з появою криптовалюти, актуальним буде розгляд її правового використання у фінансовій діяльності.

Отже, наука фінансового права розглядає не лише праці вчених, а також норми законодавства, за допомогою яких здійснюють правове регулювання фінансових відносин. У зв'язку із безперервним розвитком спільних відносин, необхідно змінювати процедуру формування, розподілу, використання коштів централізованих та децентралізованих фондів. Зокрема, до такого розвитку необхідно віднести появу криптовалюти та розгляд її правового використання у фінансовій діяльності.

Список використаних джерел:

1. Гетманець О.П. Завдання науки фінансового права в умовах розвитку господарських відносин в Україні. *Форум права*, 2020. 60(1). 6-12.
2. Словник фінансово-правових термінів / за заг. ред. д.ю.н., проф. Л. К. Воронової. К.: Алерта, 2011. 558 с
3. Лебедев В. А. Финансовое право : учебник М. : Статут , 2000. 461 с.
4. Деревянко Б.В. Туркот О.А. Про визнання видобутку («майнінгу») криптовалюти видом господарської діяльності. *Економіка та право*. 2018. № 1 (49). С. 52-59.
5. Chornous Y., Denysenko S., Hrudnytskyi V., Turkot O., Sikorskyi O. Legal Regulation of Cryptocurrency Turnover in Ukraine and the EU. *Journal of Legal, Ethical and Regulatory Issues*. Volume 22, Special Issue 2, 2019. URL: <https://www.abacademies.org/articles/legal-regulation-of-cryptocurrency-turnover-in-ukraine-and-the-eu-8439.html>.

Юшкевич Олена Геннадіївна

*доцент кафедри теорії та історії держави і права факультету № 1
Харківського національного університету внутрішніх справ
кандидат юридичних наук, доцент*

ЖЕНЕВСЬКА ДЕКЛАРАЦІЯ ПРАВ ДИТИНИ 1924 РОКУ

Історично склалося, що першим міжнародним документом, який прямо визнавав прав дітей, є Женевська Декларація прав дитини (далі – Декларація), яку в 1924 році прийняла Ліга Націй.

Декларація – це історичний документ, який визнав і вперше підтвердив існування прав, характерних для дітей, і відповідальність дорослих перед дітьми [1].

Автором Декларації стала Eglantyne Jebb - британський соціальний реформатор, яка заснував Фонд «Save the Children» наприкінці Першої світової війни. Ставши свідком жаху Першої світової війни, Eglantyne Jebb зрозуміла, що діти потребують особливого захисту. У 1919 році за допомогою своєї сестри Eglantyne Jebb заснувала в Лондоні Фонд «Save the Children» для надання допомоги та захисту дітей, які пережили війну. У 1920 році за підтримки Міжнародного комітету Червоного Хреста (МКЧХ) Фонд «Save the Children» був організований та структурований навколо Міжнародного союзу «Save the Children». 23 лютого 1923 р. Міжнародний союз «Save the Children» прийняв першу редакцію Декларації прав дитини під час своєї четвертої загальної асамблеї. Пізніше проект був ратифікований під час п'ятої загальної асамблеї 28 лютого 1924 р. Eglantyne Jebb надіслала цей документ до Ліги Націй, заявивши, що вважає, що «ми повинні вимагати певних прав дітей та докласти зусиль для їх загального визнання». 26 вересня 1924 року Ліга Націй прийняла декларацію і назвала її Женевською декларацією. Це був історичний день - вперше визнали конкретні права дітей [1].

З поверненням миру до Європи центр уваги організацію «Save the Children» змістився на популяризацію Декларації. У 1925 році в Женеві відбувся перший Міжнародний конгрес з питань захисту дітей. Декларація широко обговорювалася та підтримувалася організаціями та урядами [2].

У преамбулі Декларації зазначено, що цією Декларацією прав дитини, загальновідомою «Женевською декларацією», чоловіки та жінки всіх народів визнають, що людство зобов'язані дати дитині найкраще, проголошуючи та приймаючи це як свій обов'язок, незалежно від раси, національності чи віросповідання.

Серед особливостей Декларації слід виділити: 1) у тексті Декларації використовується термін «потреби»;

2) основні потреби дітей узагальнені у п'яти пунктах-принципах: 1. Дитині повинні бути надані кошти, необхідні для його нормального розвитку, як фізичного, так і духовного. 2. Голодна дитина повинна бути нагодована; хворій дитині повинна бути надана допомога; якщо дитина помиляється, вона повинна бути Підправлено; а сирота та бездомна дитина повинні отримати притулок і підтримку у важку хвилину. 3. Дитина повинна отримувати допомогу в тяжкий час випробувань в першу чергу. 4. Дитина повинна рости в атмосфері любові і бути захищеною від всіх форм експлуатації. 5. Дитина повинна виховуватися в свідомості, що його кращі якості повинні служити на користь іншим людям [1];

3) всі перераховані потреби спрямовані на забезпечення добробуту, створення умов, що забезпечують нормальний фізичний і психічний розвиток дитини, право дитини на допомогу, належне виховання, захист як обов'язків з боку дорослих.

Окремо слід наголосити на тому, що дитина в Декларації ще не розглядалася як власник власних прав, а скоріше як об'єкт захисту, що залишався залежним від дорослих у користуванні своїми правами. Ми погоджуємося із Т. Камак, яка зазначає, що дитина сприймається як об'єкт захисту, а не як суб'єкт правових відносин. Наразі суб'єктом правових відносин, здебільшого, вважають

лише дорослу людину. До сьогодні в суспільстві побутує викривлене розуміння прав дітей за формулою «Я (дитина) маю право на щось = Мені (дитині) щось винні дорослі». Оця підміна понять є дуже поширеною, а разом з тим, підступною – адже ніхто не хоче бути винним комусь щось. Тому не треба дивуватися, що нерідко самі ж дорослі не зацікавлені у володінні дітьми ґрунтовними знаннями щодо своїх власних прав. [3]. Адже сьогодні, у цифрову епоху, наявність у кожного доступу до Інтернету, можливості вивчення чинного законодавства, судових рішень щодо наявних прав людини, іноді зовсім не допомагають у захисті своїх прав дорослими.

Власне, з 1924 року, після прийняття Декларації, права дитини увійшли до системи міжнародного права, а сама Декларація стала наріжним каменем всього майбутнього міжнародного розвитку правових ініціатив стосовно прав дитини [4].

П'ять простих принципів Декларації створюють не тільки основу для захисту найбільш вразливих і слабких членів суспільства, а й для розвитку дітей. На жаль, Ліга Націй не змогла перешкодити початку Другої світової війни, яка принесла ще більші страждання людям.

Розширена версія Декларації була прийнята Організацією Об'єднаних Націй у 1959 році, і це стало одним із головних натхненників Конвенції ООН про права дитини 1989 року [5], яка вважається світовою конституцією для дітей та з моменту ратифікації Україною 27 вересня 1991 року, стала є частиною національного законодавства.

Список використаних джерел:

1. Geneva Declaration of the Rights of the Child, 1924. URL: <https://www.humanium.org/en/geneva-declaration/>.
2. The woman who saved the children : a biography of Eglantyne Jebb founder of Save the Children. URL: <https://oneworld-publications.com/the-woman-who-saved-the-children.html>.
3. Камак Т. Права дитини: не бути об'єктом. URL: <https://khpg.org/1258983351>.
4. Двадцять років Конвенції ООН про права дитини. URL: <https://khpg.org/1258983351>.
5. Конвенція ООН про права дитини від 20.11.1989. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021#Text.